

تغییر ذائقه دریانوردان به قهوه را بررسی می‌کند؛

«قهوه» سوخت پنهان دریانوردان

نگاهی جامعه‌شناسانه به رابطه متقابل نوشیدنی قهوه و دریانوردی

تغییر بررسی می‌کند؛

۷ نکته درباره فستیوال مردمی بندر عباس

فستیوال «خواجه عطا» الگویی موفق از اجرای برنامه‌های بوم‌محور

تغییر از برنامه تبادل انرژی آذربایجان و ترکیه گزارش می‌دهد؛

تغییرات آهسته در راهبردهای انرژی منطقه

فرصت‌های جدید میدان گاز آبشرون خزر در بازار ترکیه

مقاله

چالش‌های حقوقی در امنیت و دفاع دریایی

مرتضی فاخری

یادداشت

نقدنگاهی به جشنواره بزرگ هرموزگان؛

مواظب فستیوال «خواجه عطا» باشید

امید متین - جشنواره بزرگ هرمزگانی‌ها از روز -شنبه ششم دی‌ماه- آغاز به کار کرد و می‌رود تا یک دوره تقریباً نود روزه را با جشن‌های فرهنگی و هنری طی کند. در این باره تحریریه «سرامد دریا» چند نکته را مورد بررسی قرار داد:

اول: هویت و ماهیت

با نگاه هستی‌شناسی به پدیده فرهنگی موسوم به «خواجه عطا»، به راحتی می‌توان متوجه شد که اصل و اصالت این برنامه ریشه در هویت و فرهنگ مردم هرموزگان داشته و دارد. در همه استان‌ها رسم و رسمومی خاص و ویژه وجود دارد که ریشه دیرینه دارد و می‌توان با جمع‌آوری و جهت‌دهی به این رسم و سنت‌ها، یک پدیده جشنواره‌ای خلق کرد. اهالی فکر و اندیشه در هرموزگان، چند سالی است به همین فکر افتاده‌اند که سنت‌ها و آیین‌ها را کنار هم قرار داده و یک مسیر و سلوک فرهنگی - هنری آغاز کنند که کاری بسیار ارزشمند و اثرگذار است. ایده‌پرداز این اقدام بزرگ، بهتر از همه می‌دانسته که چه موجود فرهنگی مهم و بزرگی را خلق می‌کند. «هویت‌سازی» یک فرایند همیشگی و دائمی است و عناصر آن در مسیر زمان و مکان شکل می‌گیرد. یک برنامه مانند جشنواره هرمزگان به نام «خواجه عطا» از آن عناصر برجسته و عالی است که به فرایند هویت‌سازی کمک می‌کند. این روند می‌تواند در آینده نزدیک از هرموزگان یک قطب جدید فرهنگی - اجتماعی در ایران و حتا جهان بسازد. جشنواره فرهنگی مانند آب دادن به گل است. یک گل به نام فرهنگ هرمزگان که سال‌ها کم توجه رها شده بوده است و اکنون خواجه عطا آمده است تا آن را مجدداً آبیاری و بذرافشانی کند. معلوم است که در آینده گل‌های تازه خواهد رست و چهره هرموزگان را زیباتر و متفاوت‌تر از همه استان‌های ایران خواهد کرد.

ادامه در همین صفحه

تغییر گزارش می‌دهد؛

چشم‌انداز نمایشگاه‌های تخصصی

در رونق صنایع دریایی

بوشهر می‌تواند قطب نمایشگاه‌های دریایی کشور شود؟

ادامه از همین صفحه

این برنامه آن قدر بارزش است که باید با نگاه ملی و حتا فراملی به آن نگریت و انتظار داشت که مانند یک موشک قوی، هرموزگان را در فضای بالایی از اتمسفر جهانی قرار دهد و می‌تواند مانند برخی شهرهای معروف جهان که مرکز یک جشنواره ویژه هستند، آن را جهانی کند.

البته این بستگی دارد به نگاه مسئولان و دست‌اندرکاران و برگزارکنندگان این برنامه ارزشمند که چقدر جدی به آن نگاه می‌کنند.

دوم: نام خواجه عطا

اطلاع‌رسانی بهتر دست‌اندرکاران جشنواره هرموزگان بسیار مهم است. پاسخ به سئوالات یکی از مهم‌ترین اجزای هویت‌سازی و اثرگذاری است. برای مثال، چرا نام این برنامه را خواجه عطا گذاشته‌اند؟ آیا از ابتدا همین بوده یا به دلیل شخصیت برجسته خواجه عطا در تاریخ هرمزگان، طراح یا طراحان این برنامه نام خواجه عطا را بر آن نهاده‌اند؟

به نظر می‌رسد که مجموعه جشنواره ای که از دی‌ماه در هرموزگان شروع شده و تا پایان زمستان ادامه می‌یابد و سپس به عید زیبای نوروز وصل می‌شود، می‌تواند تبدیل به یک جریان ملی و حتا جهانی شود. چگونگی؟

اول: ایران امروز به سمت توسعه دریایی حرکت کرده است. منهای نقدهایی که به روند و سرعت توسعه دریایی وجود دارد، اما رویکرد کلی دریایی شده است. در این مسیر و نگاه، برنامه‌های فرهنگی - هنری دریایی استان‌ها به طور طبیعی مورد توجه دولت و ملت قرار می‌گیرد. در این صورت است که برنامه‌ها و رسوم در استان‌های ساحلی، باید رنگ و بومی ملی بگیرند. به بیان روشن، توسعه دریایی فقط به معنای افزایش و گسترش وجه فیزیکی نیست و وجه فرهنگی در آن بسیار مهم است. این وجه فرهنگی از کجا می‌آیند؟ بی‌تردید از دل فرهنگ بومی استان‌های ساحلی. بنابراین، همواره وجهی از ملی شدن و رخداد در گستره ملی برای همه یا بخشی از سنت و آداب و فرهنگ دریایی استان‌های ساحلی در نظر گرفت. ابعاد کی به اشتباه در جریان همین جشنواره هرموزگان آن را «بومی» می‌دانند. در حالی که می‌توان گفت ریشه در بوم هرموزگان دارد اما گستره ملی می‌تواند بگیرد.

با این نگرش، عنوانی مانند خواجه عطا، این نگاه کوتاه و ابتر می‌کند. اصرار به نام شخص، عنوان غیر ایرانی، تأکید بر بوم محدود و ... همه باعث کوتاه بردشیدن آثار این جشنواره جالب و بزرگ می‌شود. شاید بهتر باشد کمی بازاندیشی و اصلاح صورت بگیرد.

دوم: وجود یک فرهنگ و یک سنت دیرینه در یک جامعه، برای

گسترش آن و معرفیت هر چه بیشتر آن دیار است و ارزش و اعتبار غایی آن به نفوذ و گسترش آن در سایر جوامع است. با این نگرش، آیا نام خواجه عطا برای چنین روندی کفایت می‌کند؟ گستره می‌دهد یا محدود می‌کند؟ آیا عنوان بهتری می‌تواند وجود داشته باشد؟

سوم: بعد بومی تاملی

اشاره کردیم و اینجا تأکید می‌کنیم که یک فرهنگ بومی، یک مسیر برای ملی‌شدن و حتا جهانی شدن است. با توجه به روند توسعه دریایی ایران از یک سو و زمینه‌پذیرش فرهنگی در جامعه خوش فرهنگ ایرانی، یک فرهنگ می‌تواند از یک بوم شروع شده و به گستره ملی برسد. به نظر می‌رسد که حداقل برخی از جلوه‌های فرهنگ بومی در جایی مانند هرموزگان هم چنین قابلیت داشته باشند. آن موارد کدامند و چه مواردی از جلوه‌های فرهنگی در مجموعه برنامه خواجه عطا می‌تواند بعد ملی به خود بگیرد و تبدیل به یک رفتار عمومی در فرهنگ عمومی کشور شود؟ آیا آن مورد یا موارد شناسایی شده‌اند؟ آیا برای طرح آن در گستره ملی برنامه‌ریزی شده است؟

چهارم: جذابیت گردشگری

یک مجموعه فرهنگی و هنری می‌تواند مبنای بسیار بزرگی برای جذب گردشگر از ایران و جهان باشد. نمونه‌های زیادی در سطح جهان را می‌توان برشمرد که با یک برنامه فرهنگی شناخته شده‌اند و هر ساله، هزاران گردشگر را به واسطه آن برنامه به خود جذب می‌کنند و باعث آبادانی هر چه بیشتر شهر و دیار خود شده‌اند. یک نمونه مانند شهر ایدنیرو در اسکاتلند است. می‌دانیم که سالانه به مدت سه هفته یک سلسله برنامه‌های فرهنگی و هنری در این شهر کوچک برگزار می‌شود و موجب شهریت جهانی آن شده است. هزاران گردشگر هر ساله برای شرکت در این برنامه بزرگ که تبدیل به یک برنامه جهانی شده است، برنامه‌ریزی می‌کنند.

جشنواره سه‌ماهه «خواجه عطا» به نظر می‌رسد که دارای چنین قابلیت باشد. به شرط این که طراحان و برنامه‌ریزان نگاهی فراتر از یک «جشنواره بومی» به آن داشته باشند. به مرور زیرساخت فراهم کنند و با نگاه به جذب گردشگر از ایران و جهان، مسیر را طی کنند. جالب است که آب و هوای هرموزگان در این ماه‌ها - نسبت به سایر استان‌های سردسیر ایران - بسیار مطلوب و دل‌نشین است. هرموزگان در این روزها خیلی خواستنی می‌شود. در این هوای خواستنی، مجموعه‌ای از برنامه‌های فرهنگی و شادی بخش هم باشد؛ چه از این بهتر؟

این است که اگر نگاه دست‌اندرکاران به ابعاد گسترده‌تر، ملی‌تر و حتا جهانی باشد، می‌توانند در آینده نزدیک، با موج گردشگر ایرانی و خارجی، مسیر آبادانی بیشتر را پیش روی اهالی عشق هرموزگان قرار دهند. این خود فرهنگ‌سازی، بسترسازی و آمادگی می‌خواهد که در طول زمان امکان ایجاد آن وجود دارد.

پنجم: الگوسازی

نکته جالب دیگری در تحلیل «سرامد دریا» می‌توانیم به آن تأکید کنیم، «الگوسازی برای سایر استان‌هاست». جشنواره بزرگ و غنی و زیبای «خواجه عطا» به اسامی دیگر و با استفاده از نغمه‌ها و رسوم می‌تواند در دیگر استان‌ها شکل و شمایل بگیرد. برخی مناطق عجیب قابلیت فرهنگی و هنری دارند. مثلاً جزیره قشم، یک دنیا تنوع و گوناگون فرهنگی دارد که به تنهایی قابلیت تبدیل به یک قطب فرهنگی - هنری و گردشگری دارد. استان‌های گیلان، مازندران، گلستان، بوشهر و سیستان و بلوچستان هم قابلیت‌های بزرگی دارند، اما برای این قابلیت‌ها برنامه‌ای تا کنون نداشته‌اند.

اگر این استان‌ها، هرموزگان را الگو قرار دهند و تلاش کنند با جمع

اینفوگرافیک - اقتصادسرامد

پای قدم برای تاملین قلم

#۷۳۱* تو هم برای حمایت به قدم بردار

شماره کارت بانک شهر ۵۰۴۷-۰۶۱۰-۹۰۰۶-۶۶۸۵

محک موسسه خیریه حمایت از کودکان مبتلا به سرطان mahak-charity.org ۰۲۱-۲۳۵۴۰۰